

Elina Karvo

Baker Streetillä

221 B Baker Street on maailmankuulu osoite, jota asuttavat konsultoiva etsivä Sherlock Holmes ja hänen ystävänsä tohtori Watson. Fiktiivisten henkilöiden ”kotoa” löytyy Sherlock Holmes -museo, jossa Sir Arthur Conan Doylen tarinoista tuttu residenssi ja hahmot heräävät henkiin. Museota hallitsevat eri hahmoja esittävät vahanuket sekä runsaasti sisustettu olohuone. Museokaupasta niin uudet kuin vanhat Holmes-fanit – tai sherlockiaanit – voivat ostaa itselleen tutun deerstalker-päähineen ja piipun tai muuta Holmes-memorabiliaa.

Museon julkisivu
Kuva: Elina Karvo

Saavun kolmannen kerran vuoden sisään osoitteeseen 221 B Baker Street ja odotan ovien aukeamista muiden aamuvirkkujen kanssa. Vaikka tuttu numero oven yläpuolella näkyy, sijaitsee Sherlock Holmes -museo todellisuudessa Baker Streetin talonnumerojen 237 ja 241 välissä. Maailman tunnetuimman fiktiivisen konsultoivan etsivän kohdalla tämä epäkohta kuitenkin sallittakoon: hahmon luoja, lääkäri ja kirjailija Sir Arthur Conan Doyle ei koskaan paljastanut Holmesin ja tohtori Watsonin kotiosoitteen tarkkaa sijaintia.

Viktoriaanisen ajan hengen mukaisesti pukeutunut henkilökunta ottaa ensimmäiset asiakkaat ovella vastaan, ja poliisin pukuun pukeutunut nuori mies ohjaa sisäänpääsyn maksaneet turistit kohti Holmesin asuntoa. Neljään kerrokseen sijoittuva museo on parhaimmillaan ensimmäisen aukiolotuntinsa aikana arkipäivänä, sillä pienessä tilassa on hankala liikkua ihmispaljoudessa. Monikieliseltä puheensorinalta ei voi välttyä: Sherlock Holmes on tunnettu maapallon jokaisessa kolkassa, ja sekä Holmes-tarinoiden että audiovisuaalisten tulkintojen ystävät matkustavat Lontooseen tutustumaan palaan etsivän maailmaa. Kameroiden salamavalot välkkyvät, kun innokkaat fanit ja turistit bongailevat tuttuja esineitä ja yksityiskohtia.

Ensimmäisestä museokerroksesta löytyvät Sherlock Holmesin makuuhuone sekä hänen tohtori Watsonin kanssa jakamansa olohuone. Takkatulilla varustetut huoneet ovat täynnä tavaraa ja seinillä on runsaasti kuvia ja maalauksia. Makuuhuoneesta voi bongata niin mehiläistenhoitoa käsittelevän kirjan kuin persialaisen tohvelin. Kumma kyllä, samanlainen persialainen tohveli löytyy myös olohuoneen takanreunalta, samoin kuin kirjeitä takassa kiinni pitävä puukko. Watson ihmettelee Holmesin omituisia säilytysratkaisuja ”Musgravien rituaali” -tarinassa: ”Kun törmään mieheen, joka säilyttää sikareita hiilihangossa ja piipputupakkaa persialaisessa tohvelissa sekä iskee vastausta vaativat kirjeensä veitsellä keskelle puista takanreunusta, alan pitää itseäni melkein pyhimyksenä.” (Sir Arthur Conan Doyle: Sherlock Holmesin parhaita. Suom. Tero Valkonen, 2001.) Myös Holmesin tylsyyden hetkellä seinäänsä ampumat kirjaimet V.R. (Victoria Regina, Viktoria hallitsee) löytyvät museosta, joskin lasikehyksen taakse asetettuna.

Sherlock Holmesin ja tohtori Watsonin olohuone
Kuva: Elina Karvo

Siirryttäessä kerrosta ylemmäs tullaan tohtori Watsonin ja vuokraemäntä rouva Hudsonin huoneisiin. Nariseva lattia ja takkatulen lämmittävä vaikutus antavat huoneille tunnelmaa, ja pienempi tavaramäärä tekee kulkemisesta ja katselemisesta miellyttävämpää. Rouva Hudsonin huonetta hallitsee isohko Holmesin muotokuva, ja lasivitriineistä löytyy monia mielenkiintoisia

esineitä, kuten nyrkkirauta ja etsivän Ranskan hallitukselta saama kunniamerkki. Watsonin huoneesta löytyy runsaasti lääketieteellistä aineistoa ja kirjallisuutta. Sekä alkuperäisten tarinoiden että BBC:n Sherlock-sarjan faneja ilahduttanee harppuuna sateenvarjotelineessä! Sidney Paget'n alkuperäisten Strand-lehden kuvitusten ystäville huoneen mielenkiintoisin ja kulttuurihistoriallisesti epäilemättä arvokkain esine on taiteilijan alkuperäinen kuvituksessa mallina käyttämä korituoli.

Museon ylin kerros jakautuu ullakkoon, josta löytyy modernin oloiset WC-tilat, ja kahteen huoneeseen, jotka on sisustettu tarinoista tuttujen hahmojen vahanukeilla. Vahanukkeihin liittyy pelottava puolensa ja huoneet saattavatkin tuntua karmivilta ensivierailulla. ”Rikoksen Napoleon” ja Holmesin arkkivihollinen professori Moriarty hallitsee toista huonetta tuimalla katseellaan ja mustanpuhuvalla olemuksellaan. Tuttuja hahmoja ovat myös ”The Woman” Irene Adler, Punatukkaisten säätiön palveluksessa työskennellyt Jabez Wilson sekä halkihuulinen kerjäläinen samannimisestä kertomuksesta. Baskervillen koiraa esittävä iso koiran pää antaa myös osviittaa siitä, kuinka iso koira kyseessä saattoi olla. Mielikuvitus on vain rajana.

Professori Moriarty
Kuva: Elina Karvo

Holmesiin usein liitettyjä esineitä – piipun, suurennuslasin, viulun ja deerstalker-hatun – voi bongata museosta, osan useampana kappaleena. Museo jatkaa perinteisen, nykyisin jo melko kliseisen Holmes-kuvan luomista: useimmissa elokuva- ja populaarikulttuuriversioissa etsivä nähdään deerstalker-hattu päässään polttelemassa piippua. Vaikka Holmes ja Watson ovat museon keskipisteenä, avaa se myös näkökulman menneeseen maailmaan ja ihmisten elämään 1800-luvun lopun Lontoossa.

Museokaupassa on tarjolla paitsi runsas määrä Sherlock Holmes -aiheista tavaraa – mukaan lukien deerstalker-hatut ja piiput – myös esimerkiksi 1800-luvun lopulla metropolia piinanneeseen Viiltäjä-Jackiin liittyviä esineitä. Kovan luokan fani veisi mielellään monet museon elokuvista, kirjoista ja esineistä omaan hyllyynsä esille, mutta tyyriit hinnat hidastavat suurempia heräteostoksia. Tarjolla on melko kattavasti vanhoja elokuvia ja erilaisia koriste-esineitä,

kirjallisuutta sen sijaan on vähän. Kauppa ja museo ovat kuitenkin pakollinen pysäkki konsultoivan etsivän ystäville – ja hahmon nykyisestä esilläolosta päätellen museon ei tarvitse pelätä kävijämäärien romahtamista lähivuosina.

Aiheesta kiinnostuneille on tarjolla kesäohjelmaa 3.8.2013 Turun yliopistolla pidettävässä Sherlock Holmesia käsittelevässä seminaarissa. Lisätietoa löytyy osoitteesta sherlockfinland.wordpress.com

Kirjoittaja on sherlockiaani ja pian maisteriksi valmistuva HuK, jonka kulttuurihistorian pro gradu -tutkielma käsittelee Sherlock Holmes -TV-sarjaa vuosilta 1984–1994.

